TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Hướng đến nền nông nghiệp xanh, bền vững

07:55 11/09/2025

Trước áp lực của biến đổi khí hậu và yêu cầu của thị trường, việc sản xuất trồng trọt giảm phát thải được xem là xu thế tất yếu.

Thu hoạch lúa tại xã Mỹ Xuyên, thành phố Hà Nội. (Ảnh: ĐĂNG KHOA).

Giám đốc Hợp tác xã Nông nghiệp Phát Tài, xã Châu Thành (tỉnh Vĩnh Long) Trần Văn Chung cho biết: Vụ hè thu năm 2024, hợp tác xã bắt đầu thí điểm trồng lúa theo đề án "Phát triển bền vững một triệu héc-ta chuyên canh lúa chất lượng cao và phát thải thấp gắn với tăng trưởng xanh vùng Đồng bằng sông Cửu Long đến năm 2030" (Đề án) trên diện tích 48,4ha với giống lúa OM 5451, thu hút sự tham gia của gần 50 hộ dân.

Khi tham gia mô hình, cơ quan chức năng hướng dẫn cách tưới ngập khô đan xen, cách quản lý dinh dưỡng, sử dụng giống, phân bón, thuốc bảo vệ thực vật hợp lý cũng như kỹ năng quản lý, sử dụng rơm rạ hiệu quả. Điều này đã mang lại những hiệu quả rõ rệt, mỗi héc-ta gieo xạ cụm chỉ cần từ 60-70kg giống, gieo xạ hàng từ 100-120kg so với cách làm truyền thống trung bình mỗi héc-ta cần từ 200-220kg giống. Kết thúc mùa vụ, chi phí đầu vào giảm, năng suất tăng và đặc biệt lượng phát thải giảm đi rất nhiều.

Theo Phó Cục trưởng Trồng trọt và Bảo vệ thực vật (Bộ Nông nghiệp và Môi trường) Nguyễn Thị Thu Hương, việc áp dụng các quy trình canh tác giảm phát thải như tưới ngập khô xen kẽ (AWD), quản lý dinh dưỡng tổng hợp, canh tác hữu cơ, nông nghiệp chính xác và nông nghiệp thông minh với khí hậu đã giúp giảm đáng kể lượng vật tư nông nghiệp đầu vào như phân bón hóa học, thuốc bảo vệ thực vật và nước tưới. Từ đó, làm giảm chi phí sản xuất, tăng lợi nhuận cho nhà nông. Cụ thể, tại các mô hình, phát thải khí mê-tan giảm trung bình từ 30-45%, nước tưới tiết kiệm 20-30%, đồng thời tiết kiệm đáng kể nguồn giống, phân bón và giảm số lần phun thuốc bảo vệ thực vật đã giúp giảm 5-10% chi phí đầu vào, qua đó, giúp tăng thu nhập cho nhà nông từ 10-20%.

Bên cạnh lúa gạo, các nhóm cây trồng khác như: ngô, sắn, đậu tương, rau màu, cây ăn quả cũng có nhiều tiềm năng áp dụng các giải pháp canh tác giảm phát thải. Theo nguyên Thứ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (nay là Bộ Nông nghiệp và Môi trường) Lê Quốc Doanh, các mô hình sản xuất trồng trọt giảm phát thải không chỉ giải quyết bài toán kinh tế mà còn là cơ sở quan trọng để nước ta từng bước tiếp cận và tham gia hiệu quả vào thị trường tín chỉ các-bon cả tự nguyện và bắt buộc.

Sản xuất rau an toàn theo quy trình VietGAP tại HTX 19-5 (tỉnh Sơn La). (Ảnh: TTXVN)

Theo Bộ Nông nghiệp và Môi trường, trồng trọt là lĩnh vực có lượng phát thải lớn nhất trong sản xuất nông nghiệp, chiếm khoảng 80% tổng phát thải toàn ngành, trong đó chủ yếu là khí mê-tan từ hoạt động sản xuất lúa nước. Sản xuất trồng trọt giảm phát thải nằm trong chủ trương chung của nước ta về mục tiêu giảm phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050. Mặc dù thời gian qua, ngành nông nghiệp đã có nhiều nỗ lực nhưng lĩnh vực trồng trọt hiện mới dừng lại ở một số

dự án, chương trình nhỏ lẻ, chưa có tính căn cơ, chiến lược bài bản.

Bà Nguyễn Thị Thu Hương cho biết, hệ thống canh tác trồng trọt giảm phát thải tại Việt Nam đang thiếu chương trình tổng thể cấp quốc gia; thiếu cơ chế khuyến khích và hỗ trợ tài chính rõ ràng; chưa có các tiêu chuẩn, tiêu chí quốc gia về "trồng trọt phát thải thấp". Chưa có hệ thống đo lường, báo cáo, thẩm định (MRV) chuẩn hóa, dẫn đến khó khăn trong việc đánh giá tác động thực tế và khó tích hợp vào các cơ chế tín chỉ các-bon…

Trước yêu cầu bức thiết của thực tế, ngành nông nghiệp đang xây dựng Đề án phát triển vùng trồng trọt phát thải thấp giai đoạn 2025-2035, tầm nhìn đến năm 2050. Đề án này đặt mục tiêu giảm ít nhất 10% phát thải khí nhà kính trong lĩnh vực trồng trọt đến năm 2030, góp phần giảm 30% lượng khí mê-tan so với năm 2020; hình thành ít nhất 15 mô hình vùng sản xuất phát thải thấp và xây dựng năm gói kỹ thuật cho các cây trồng chủ lực như: lúa nước, ngô, hồ tiêu, cà phê, thanh long, chuối, cây ăn quả có múi và cây công nghiệp dài ngày. Đề án cũng đặt ra yêu cầu xây dựng hệ thống đo lường, báo cáo, thẩm định và cơ sở dữ liệu phát thải theo vùng sinh thái để minh bạch hóa quá trình cắt giảm, hướng tới tích hợp tín chỉ các-bon theo tiêu chuẩn quốc tế…

Các thị trường tiêu thụ nông sản lớn trên thế giới đang có xu hướng siết chặt các yêu cầu liên quan đến phát thải các-bon, chứng nhận bền vững, truy xuất nguồn gốc và bảo vệ môi trường. Việc chậm triển khai các chương trình sản xuất giảm phát thải có thể khiến nông sản Việt Nam gặp khó khăn trong xuất khẩu, giảm khả năng cạnh tranh, nhất là trong bối cảnh hội nhập kinh tế sâu rộng và thực thi các Hiệp định thương mại tự do (FTA) thế hệ mới.

Bộ Nông nghiệp và Môi trường đang khẩn trương rà soát, đánh giá hiện trạng phát thải khí nhà kính đối với các cây trồng chủ lực, sớm có chiến lược quốc gia về lĩnh vực này; tập trung hoàn thiện thể chế, công cụ, chính sách hỗ trợ…

Theo Bộ Nông nghiệp và Môi trường, trồng trọt là lĩnh vực có lượng phát thải lớn nhất trong sản xuất nông nghiệp, chiếm khoảng 80% tổng phát thải toàn ngành, trong đó chủ yếu là khí mê-tan từ hoạt động sản xuất lúa nước. Sản xuất trồng trọt giảm phát thải nằm trong chủ trương chung của nước ta về mục tiêu giảm phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050.

Theo nhandan.vn